

ПРИКАЗ НА КНИГИ

ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА ЗА СТОМАТОЛОЗИ

АВТОР: Љубица Павлова

ИЗДАВАЧ: ЈУГОРЕКЛАМ - Скопје, 2007

Читајќи го учебникот „Дерматовенерологија за стоматолози“ неминовно е да се истакне огромното задоволството кај нас - наставниците, авторите и читателите дека конечно во нашите раце од областа на дерматологијата се најде стручна, концизна и добро обмислена литература за потребите на сегашните и идните стоматолози. Блиската и сродна патологија на дерматолошките и стоматолошките науки ја наметнаа потребата од стручна литература па една обемна материја е обработена, оформена и систематизирана во рамки кои се неопходни за секој студент-стоматолог и пошироко. Во суштина се работи за многу исцрпна и прецизна книга, која претставува збир на биолошките, физиолошките и патолошките процеси на кожата и слузокожите, како и болестите кои се пренесуваат по полов пат. Од неа провејува сознанието дека поврзаноста на дерматологијата со интернистичките гранки го оправдува мислењето дека кожата е истовремено и „прозорец“ и „огледало“ на човековиот организам. Имено, преку неа се гледа во внатрешноста на телото, но и на неа се отсликуваат и промените кои се случуваат во внатрешноста.

Во суштина учебникот се состои од 29 поглавја, во кои систематично се обработени инфективните, вирусните, микотичните, алергиските и други заболувања на кожата. Невоздржано сакам да истакнам дека на секое поединечно поглавје му припаѓа позитивен коментар, но сепак со право ќе посочам поедини факти на овој учебник кои вреди да бидат апострофирани.

Лесно читливиот текст, со богатите илустрации и достапен стручен јазик на наједноставен начин ја доближува материјата до консументот. На ваков начин секој корисник ја совладува брзо, лесно, ефикасно и без посебни потешкотии.

Техничката обработка на учебникот е високо стручно изведена што е сериозна помош во учењето, за сите оние за кои е наменет најнапред за студентите по стоматологија, а потоа и за сегашните и идните стоматолози.

Пристојно внимание и простор им е посветен на групата еритеми, булозно и имунобулозните дерматози, алергичните и вирусните заболувања кои

се честа патологија во секојдневната стоматолошка клиничка практика. Прецизно, со искусен наставнички збор и голема клиничка вештина, се објаснети комплексните етиопатогенетски механизми на заболувањата кои се од интерес за стоматолозите. Исто така, на лесно достапен начин е посочена клиничката манифестација, а се и претставени основните терапевтски насоки и модалитети во третманот на заболувањата со кои ќе дојде во контакт најнапред студентот, а потоа и стоматологот-практичар. Според основната концепција, како и начинот на кој се прикажани сите останати поглавја, сметам дека учебникот може да биде полезен не само за стоматолозите, туку и за голем круг читатели како доктори-медицинари и други стручни кадри, кои во скусен, но многу прецизен облик можат да го користат како потсетник.

Сметам дека авторот на издржан и на својствен начин најнапред преку кусиот физиолошки осврт за структурата на кожата и кожните аднекси, основните хистопатолошки процеси на кожата, па преку основните морфи на кожата и патолошките случувања на дермата исцрпно ги претставува основните случувања во оваа регија. Базичните знаења ги освежува и дополнува со најнови светски сознанија од различни области на медицински дисциплини и специјалности кои одлично се вклопуваат во рамките на знаењата кои треба да ги понесе секој иден стоматолог. Секоја тематска единица од теоретски аспект е следена и поткрепена со богати илустрации и колор фотографии. Поткрепувајќи се на нив авторот протезира метод кој е исклучително дидактичен, но и најкорисен за учење.

Со посебно задоволство и исклучителна почит би го апострофирала поглавјето во кое е сместен индексот на поими и термини. Со реализација на оваа идеја авторот избрал перфектен начин со кој му овозможува на читателот поедноставно да допре до содржините кои се од негов интерес.

Се работи за прво издание оформено и обработено во ваков облик со строга намена за стоматолозите печатено во 2007 година. Современиот, документируваниот и стручен начин присутен во ова

вредно помагало е резултат на голем труд на авторот што секако е за поздравување. Во овој контекст сакам особено да нагласам дека во претставувањето на оваа комплексна патологија е имплементиран голем дел од авторовото наставно и клиничко искуство кое ја прави материјата прифатлива за сите читатели, во кои предноста им припаѓа на студентите по стоматологија. Оттука и мојата препорака за

употребата на овој учебник, за сите оние кои се во тек на студиите, но и за оние кои сакаат да го дополнат или освежат своето знаење од областа на дерматологијата. Скромно се надевам, а сериозно верувам дека оваа книга ќе го пронајде своето место меѓу стручната литература и навистина ќе им биде од неизмерна помош на нашите идни кадри.

доц. д-р Мирјана Поповска

60-ГОДИШНИЦИ

Проф. д-р ЕЛЕНА ПЕТКОВА-ИВАНОВА

Петкова-Иванова (Васил) проф. д-р Елена е родена на 31 мај 1947 г. во Скопје, Р Македонија. Средно образование завршила во Училиштето за забари и забни техничари, Отсек забари, во Скопје, во 1966 г. На Стоматолошкиот факултет во Скопје дипломирала во 1971 г. Со звање специјалист по стоматолошка протетика се здобила во 1976 г., а во 1985 г. и со звање примариус.

Со одбраната на докторската дисертација на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во 1989 г., под наслов "Влијанието на местоположбата на гингивалниот раб на вештачката забна коронка врз здравјето на пародонциумот", се здобила со научен степен доктор на стоматолошки науки од областа стоматолошка протетика.

Веднаш по дипломирањето, како стипендист на Републичкиот секретаријат за координација на научните дејности, во траење од една година (1972), на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика ја изработила темата под наслов "Хеилногнатопалатошиза". Првото вработување на проф. Петкова било во 1973 г. на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ООЗТ Стоматолошки клиника во Скопје. Во 1978 година била избрана за помлад асистент на Катедрата за фиксна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Во 1980 г. била избрана за асистент, а во 1983, 1987 и 1991 г. била преизбирана во истото звање. Во звање доцент, на истата Катедра, била избрана во 1991 г., во звање вонреден професор во 1997 г. и во звање редовен професор во 2002 г.

Проф. д-р Елена Петкова во 1985 и во 1987 г. била на стручни престои на Военемедицинската академија во Белград, СР Југославија, кај проф. Грковиќ. Во 2001 г. престојувала во Минесота, Минеаполис, САД, за осовременување на познавањата за естетската и фонетската анализа кај пациенти со протетички конструкции.

Публицистичкиот опус на проф. д-р Елена Петкова опфаќа повеќе од 90 статии. Коавтор е на учебникот "Инструменти и апарати за заботехничка лабораторија"

(2005), во издание на Стоматолошки факултет.

Во 1993 г. проф. Петкова била назначена за одговорен наставник на Одделот за претклиничка фиксна протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Од 1999 г. е раководител на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика, а од 2001 до 2003 г. ја извршувала функцијата помошник на директорот при ЈЗУ Стоматолошки клинички центар. Шеф на Катедрата за фиксна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје е од 2005 г.

Проф. Петкова била раководител на научно-истражувачкиот проект, чии резултати биле објавени во 1989 г. и раководител е на националниот проект "Проценка на состојбата на оралното здравје и потребниот третман кај населението од РМ", со примена на Базичните критериуми на Светската здравствена организација.

Проф. д-р Елена Петкова била постојано вклучена во работата на управните органи на матичната институција и во телата на Стоматолошкиот факултет. Била член на Кадровскиот одбор во неколку мандати (1990-1999), на Извршниот одбор (1988) и на Библиотечниот одбор. Од 1991 до 1994 г. била член на Издавачкиот совет на Македонски стоматолошки преглед, а од 1995 г. наваму член е на неговиот Редакциски совет. Во три изборни мандати била член на Советот на Стоматолошкиот факултет (1993-1999); била член на Комисијата на звањето примариус при Министерството за здравство (1998) и на Комисијата за нострификација на дипломи при Министерството за образование (1999).

За својата дејност проф. Петкова е добитник на повелба по повод одбележувањето на 30-годишнината на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во знак на признание за успешна работа и придонес во основањето и извршувањето на задачите на Факултетот (1989) и на диплома од Сојузот на здруженијата на лекарите од Македонија за придонес и ангажирање во работата на Сојузот (1991). Во 1993 г. е добитник на плакета за значаен придонес во остварувањето на задачите на Македонското лекарско друштво.

Проф. д-р ЕРОЛ ШАБАНОВ

Шабанов (Хамза) проф. д-р Ерол е роден на 19 март 1947 г. во Гевгелија. Средно образование, МУЦ „Панче Караџов“, завршил во Скопје во 1966 г. На Стоматолошкиот факултет во Скопје дипломирал во 1971 г. Во 1976 год. се здобил со звање специјалист по стоматолошка протетика.

Во 1980 г. на Стоматолошкиот факултет во Скопје го одбрал магистерскиот труд под наслов „Промени во пародонтот како резултат на предвремен допир кај заби со коронки“ и се здобил со научен степен магистер на стоматолошки науки од областа стоматолошка протетика. Со одбраната на докторската дисертација под наслов „Промени во пародонциумот по експериментално предизвикана трауматска оклузијастереолошка и хистолошка студија кај стаорци“, на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во 1983 г., се здобил со научен степен доктор на стоматолошки науки од истата област.

Првото вработување на проф. Шабанов било во 1971 г., во Здравствен дом-Качаник. На Стоматолошкиот оддел при Медицинскиот факултет, во 1973 г., бил избран за асистент на Катедрата за стоматолошка протетика. Во 1984 г. бил избран за доцент на истата Катедра, а во 1989 г. за вонреден професор. Во 1994 г.

бил избран во звање редовен професор на Катедрата за стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Публицистичкиот опус на проф. Шабанов опфаќа вкупно 89 статии.

Проф. д-р Ерол Шабанов бил помошник на директорот на Стоматолошкиот клинички центар од 1988 до 1996 г. и заменик на директорот од 2003 до 2004 г. Во два мандатни периода, 1996/98 и 1998/2000, бил избран за продекан на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Проф. Шабанов бил судија во Вишиот суд на честа на резервните воени старешини на Р Македонија (1986-1990). Бил член на претседателството на Републичкиот сојуз за борба против алкохолизмот, никотинизмот и наркоманијата (1985-1994), а потоа и претседател на Градскиот сојуз за борба против алкохолизмот, никотинизмот и наркоманијата (1990-1994). Од 1990 до 1994 г., во два мандата, бил член на Претседателството на Македонското лекарско друштво, а од 1998 до 2002 г. негов потпретседател.

За својата севкупна дејност проф. Шабанов во 1990 г. добил плакета од Македонското лекарско друштво.

Проф. д-р ЈУЛИЈАНА ЃОРГОВА

Ѓоргова (Христијан) проф. д-р Јулијана е родена на 5 јануари 1947 год. во Куманово, Р Македонија. Средно образование завршила во Училиштето за забари и забни техничари во Скопје, во 1964 год. На Стоматолошкиот факултет во Скопје дипломирала во 1971 год. Во 1976 год. се здобила со звањето специјалист по ортодонција.

Во 1981 год. на Стоматолошкиот факултет во Скопје го одбрала магистерскиот труд под наслов "Положбата на инзивите и нивното влијание на дентоскелетални-мекоткивни структури", и се стекнала со научниот степен магистер на стоматолошки науки од областа ортодонција. Со одбраната на докторската дисертација под наслов "Карактеристики на краниофацијалните структури кај деца во зависност од типот на лицевата ротација", на Стоматолошкиот факултет во Скопје во 1990 год., се здобила со научниот степен доктор на стоматолошки науки од истата област.

Првото вработување на проф. Ѓоргова било во 1972 год., на Клиниката за ортодонција во Скопје (Стоматолошки оддел при Медицинскиот факултет). Во 1977 год. била избрана за помлад асистент на Катедрата за ортодонција при Стоматолошкиот факултет во Скопје, а преизбрана во 1978 год. Во 1982 год. била избрана за асистент на истата Катедра, а реизбирана во истото звање била во 1985 и 1989. Во звањето доцент била избрана во 1991 год., а во 1997 год. во звањето вонреден професор.

На стручно усовршување за фиксна ортодонтска техника професор Ѓоргова била во Љубљана, Словенија, во траење од една седмица во 1986 год., кај професор Франц Фарчник.

Проф. Ѓоргова, во својата долгогодишна посветеност на ортодонцијата, особено внимание им посветува на антропометриските испитувања на главата и на денталните лакови на македонска популација. Таа се занимава и со испитување на растот на краниофацијалните структури.

Публицистичкиот опус на професор Ѓоргова опфаќа повеќе од 100 статии во земјата и во странство.

Професор Ѓоргова била член на Редакцискиот одбор на Македонски стоматолошки преглед (1994-1997). Секретар е на Стоматолошката комора на Македонија од 1995 год. и уредник на *Balkan Journal of Stomatology* за Р Македонија од 1995. Таа е член на Издавачкиот совет на Македонски стоматолошки преглед од 1997 г. Од 1997 год. е член и на Советот на *Balkan Stomatological Society*. Во 1999 г. е назначена за советник на Клиниката за ортодонција. Од 2005 до 2006 г. била раководител на Клиниката за ортодонција.

За својата севкупна дејност проф. д-р Ѓоргова била наградена со благодарница од Македонското лекарско друштво (1985) и Повелба по повод одбележувањето на 30-годишнината од формирањето на Стоматолошкиот факултет во Скопје (1989).

Проф. д-р КРСТЕ ДЕЈАНОСКИ

Дејаноски (Живко) проф. д-р Крсте е роден на 18 септември 1947 г. во с. Речани, Кичево, Р Македонија. Средно образование, гимназија, завршил во 1966 г. во Кичево. На Стоматолошкиот факултет во Скопје дипломирал во 1980 г. Во 1987 г. се здобил со звање специјалист по стоматолошка протетика.

Со одбраната на докторската дисертација на Стоматолошкиот факултет во Скопје во 1993 година, под наслов "Дентофацијалните параметри во реконструкцијата на горниот фронтален сегмент кај тотална беззабост", се здобил со научен степен доктор на стоматолошки науки од областа стоматолошка протетика.

Првото вработување на проф. д-р Крсте Дејаноски било во 1980 г., во Косовска Витина, тогашна СФРЈ, а во 1982 г. се вработил во Клиниката за мобилна стоматолошка протетика при ООЗТ Стоматолошки клиника во Скопје. Во 1985 г. бил избран за помлад асистент на Катедрата за мобилна стоматолошка протетика; во 1987 г. бил избран за асистент, а во 1991 г. преизбран во истото звање, на истата Катедра. Во 1994 г. бил избран во звањето научен соработник, а за доцент на Катедрата за мобилна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје бил избран во 1995 г. Во 2000 г. бил избран во звањето вонреден, а во 2005 г. во редовен професор на оваа Катедра.

На професионален план, меѓу другото, проф. Дејаноски ѝ посветил особено внимание на стоматолошката естетика, воведувајќи сопствен метод за избор на големината на вештачките заби при протезирање, базиран на изворни информации за дентофацијалните релации. Тој се занимава и со ретенцијата на парцијалната протеза преку изработка на сопствени ретенциони системи.

Публицистичкиот опус на проф. Дејаноски опфаќа вкупно 97 статии.

Проф. д-р Крсте Дејаноски бил началник на стоматолошката служба при Здравствениот дом во Косовска Витина (СФРЈ). Бил раководител на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика во 1998 г. и во периодот од 2002 до 2006 г. Шеф е на Катедрата за мобилна стоматолошка протетика од 1998 г.

Бил учесник во реализацијата на научниот проект "Проценка на состојбата на оралното здравје и потреб-

ниот третман на населението во СР Македонија преку примената на базичните критериуми на Светската здравствена организација", чии резултати биле објавени во 1990 г. Проф. д-р Крсте Дејаноски е автор на поглавјето "Болката во стоматолошката протетика", во монографијата "За стоматолошката болка", во издание на Стоматолошкиот клинички центар. Дејаноски К., Алабаковски М., Богдановски С. : Болката во мобилната протетика. Во: Богдановски И., Накова М. (уредници). За стоматолошката болка. Скопје, Стоматолошки клинички центар, 1998, стр. 117-151. Автор е на поглавјата "Антропологија во стоматолошката протетика", "Отпечатување за тотална протеза", "Ретенција и стабилизација кај тоталната протеза", "Вилични соодноси", "Избор на вештачки заби за тотални протези", "Редење, артикулирање на вештачките заби за тотални протези", "Обликување на тоталните протези", "Третман на оштетените ткива". Во: Гугувчевски Љ. (уредник). Клиника на тотално протезирање. Скопје, ЕинСоф, 2003.

Бил благајник (1987-1992) и секретар (1992-1996) на Здружението на стоматолозите од Македонија и член на Управниот одбор на Македонското лекарско друштво (1993-1998). Од 2001 г. е секретар на Здружението на докторите специјалисти по стоматолошка протетика при Македонското стоматолошко друштво. Активно учествувал во организацијата на повеќе стручно-научни манифестации, меѓу кои: 1. и 2. Конгрес на стоматолозите од Македонија и 14. Конгрес на лекарите од Македонија. Проф. д-р Крсте Дејаноски бил член на Комитетот на СКМ при УЦМН од 1987 до 1988 г., претседател на Работничкиот совет на ООЗТ Стоматолошки клиника од 1987 до 1989 г., претседател на Извршниот одбор на Сојузот на синдикатите при ООЗТ Стоматолошки клиника од 1985 до 1987 г. и делегат во Собранието на Општина Центар од 1986 до 1991 г.

За покажаната активност на проф. д-р Крсте Дејаноски му биле доделени следниве признанија: диплома од Сојузот на здруженијата на лекарите од Македонија (1988), плакета од Македонското лекарско друштво (1994) и признание по повод 50-годишнината на Македонско лекарско друштво (1995), плакета по повод одбележувањето на 40-годишнината на Стоматолошкиот факултет (1999).

За покажаната активност на проф. д-р Крсте Дејаноски му биле доделени следниве признанија: диплома од Сојузот на здруженијата на лекарите од Македонија (1988), плакета од Македонското лекарско друштво (1994) и признание по повод 50-годишнината на Македонско лекарско друштво (1995), плакета по повод одбележувањето на 40-годишнината на Стоматолошкиот факултет (1999).

**ДЕНТАЛНИ ФОКАЛНИ ИНФЕКЦИИ - ПРОФИЛАКСА И МЕНАЏМЕНТ
ОРГАНИЗАТОР: СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ**

30 МАРТ - СКОПЈЕ, 6 АПРИЛ - ТЕТОВО, 13 АПРИЛ - ПРИЛЕП, 20 АПРИЛ - ШТИП,
2007 ГОДИНА, МАКЕДОНИЈА

проф. д-р Александар Грчев

Во рамките на своите активности во континуираната едукација на стоматолозите на Македонија, во 2007 година Стоматолошкиот факултет организираше два постедукативни семинари за прашањата од интерес за секојдневната стоматолошка пракса. Во периодот март/април 2007 беше организирана... Караван на тема "ДЕНТАЛНИ ФОКАЛНИ ИНФЕКЦИИ - ПРОФИЛАКСА И МЕНАЏМЕНТ" и тоа во градовите Скопје, Тетово, Прилеп и Штип, на кој присуствуваа повеќе од 700 стоматолози во државата. Во цел да се овозможи запознавање на што толку тем број колеги со темата во услови на редуплицирани материјални можности на колегите стоматолози во државата.

Основна идеја на семинарот беше преку содржините на семинарските предавања да се обидеме повторно да го насочиме вниманието на стоматологот кон етиопатогенезата, профилаксата и менаџментот на фокалните инфекции, но и да се отворат нови, современи видовиња за оваа интердисциплинарна проблематика. Современата наука овозможува да се "разбудат" и да се ревапоризираат некои

Теориите за фокалната инфекција како мост кој го покрива оралното и системското здравје и оралните и системските заболувања. За некои тоа е евидентен факт, кај некои бидејќи сомневање, а за многумина недоволно јасен, па затоа побудува интерес.

Предавачите се обидоа да го разјаснат прашањето за влијанието на фокалната инфекција врз целните кругови каде постојат три ставови и три одговори. Некои автори имаат став дека фокалната инфекција има огромно влијание во иницирањето на некои заболувања, други одредкуваат каков и да е нејзин ефект врз организмот, и трети не ја негираат важноста, но сепак не ја валоризираат.

Веруваме дека нашите предавачи, респективно експерти во своите области од Медицинскиот и Докажаниите стручњаци од Стоматолошкиот факултет, успеаа на овој начин да ги прошират познавањата за фокалните инфекции и за евентуалните инфективни линкови кои хроничните заболувања на пошроката стоматолошка јавност.

ЗА ХРОНИЧНАТА ОРОФАЦИЈАЛНА БОЛКА

ОРГАНИЗАТОР: СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ

СКОПЈЕ, МАКЕДОНИЈА

2 НОЕМВРИ 2007,

Есенскиот традиционален семинар беше одржан на 02.11.2007 год во Скопје беше насловен „ЗА ХРОНИЧНАТА ОРОФАЦИЈАЛНА БОЛКА.“ Беа покажани предавачи од Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет од Скопје и од Стоматолошкиот факултет во Загреб, со посетеност од над 350 слушатела.

Преку содржините на семинарските предавања го насочиме Вашето внимание, и ги обновиме и ги освежиме вашите знаења за дијагностицирањето, менаџментот и третманот на хроничната болка, со презентација на нови, современи видувања за оваа интердисциплинарна проблематика.

Фактот дека и денес, болката претатсува една од најголемите грижи на човештвото и покрај технолошкиот развој и достапноста на научни информации за болката и нејзиното дијагностицирање и третман, не насочи да ја одбереме оваа проблематика. Приметно е дека во практиката се зголемува зачестеноста на хроничната болка при многу клинички слики. Наедно, со жалење може да признаеме дека професионалците кои се занимаваат со овој проблем наидуваат на бариери и тешкотии во односите со пациентите кои страдаат од овој болен синдром.

Традиционалниот став и третман на хроничната болка што се базира само на биолошките фак-

тори се покажале несоодветни кај пациенти со комплексна состојба на болка. Болката се проучува врз основа на интердисциплинарен концепт повеќе од педесет години. Најпрвин, бидејќи контролирањето и третманот на болката произлегуваат од основната претпоставка за причинителот и менаџментот на состојбата, важно е да се направи преглед на разликите помеѓу биомедицинските и биопсихолошките парадигми и нивните третмански импликации.

Второ, задолжително треба да се имаат предвид психолошките варијабилности бидејќи запознавањето на нивното влијание врз етиологијата и менаџментот на хроничната болка можат да бидат полезни за поефикасен приод и третман. На крајот, треба да се создадат критериуми за препознавање на обичната од комплексната хронична болка и да се расветли потребата од интердисциплинарен тимски приод, бидејќи исходите од лекувањето се произвесни кога едновремено ќе се согледаат мултиплиите аспекти на проблемот на пациентот, особено кај комплексните случаи.

Предавачите на овој семинар беа врвни експерти, клиничари и наставници кои допринесоа стоматолошка практика за оваа проблематика да се подигне на погорно ниво.

проф. д-р Александар Грчев

12-ТИ БАЛКАНСКИ СТОМАТОЛОШКИ КОНГРЕС (BASS)

ОРГАНИЗАТОР: БАЛКАНСКАТА СТОМАТОЛОШКА АСОЦИЈАЦИЈА

ИСТАМБУЛ, ТУРЦИЈА

12-14 АПРИЛ, 2007 ГОДИНА

Годинешниот конгрес на Балканската стоматолошка асоцијација (BASS) се одржа од 12-14 април во Истамбул, Турција. На свеченото отворање на пријатните им се обрати претседателот на конгресот проф. др-р Bostanci. Боедно беше изведен приоден уметнички перформанс со традиционален етно ансамбл. Во програмата на конгресот земаа учество десетина поканети предавачи, бидејќи презентирани повеќе од 140 усни презентации и преку 500 постер презентации. Во двата дена учесниците на конгресот имаа можност да слушнат презентации за најновите научни достигнувања од областа на стоматолозијата, како и искуства од секојдневната клиничка практика од сите стоматолошки дисциплини.

Во пленарните сесии учествуваа предавачи од неколку земји кои предизвикаа голем интерес и полемики кај учесниците. Со сопствени усни презентации настапа и нашите колеги од Стоматолошкиот факултет од Скопје (ортодонција, протетика, дентална патологија, детска и превентивна стоматологија и болести на устата и пародонтот).

Во постер презентациите доминираа теми кои беа рефлексива на современите трендови на светската стоматолошка асоцијација.

Напоредно со останатите ската стоматолозијата. Напоредно со останатите конгресни активности се одржаа и редовните составни на советот на BASS на кои беа донесени и статусни измени и дополнувања за следните години. Во ревијалниот дел се одржаа неколку комедијални ни предавања, а посетителите на конгресот имаа можност да се запознаат и со најновата стоматолошка опрема и материјали презентирани од страна на познатите светски брандови. Освен научно едукативниот кадар, овој конгрес, како впрочем и сите претходни конгреси им овозможиле учесниците од Балканските земји подоро меѓусебно запознавање и замена на искуства, што претставува една од целите на BASS.

Убавините, богатството и традиционалните вредности, како и изобилството на монументалните споменици од подателната и поновата историја која претставува заедничко паметење на народите од регионот на Балканот кои Истамбул го чинат уникатен и неповторлив бидејќи посетување за оние кои одвоија време да ги посетат.

Следниот 13-конгрес на BASS ќе се одржи во Лимасол / Кипар од 1-4 мај, 2008 година.

проф. др-р Мирче Џарчев

FDI ГОДИШЕН СВЕТСКИ СТОМАТОЛОШКИ КОНГРЕС

ДУБАИ, ОБЕДИНЕТИ АРАПСКИ ЕМИРАТИ
24-27 ОКТОМВРИ, 2007

Оваа година Светскиот стоматолошки конгрес се одржа од 24 до 27 октомври, 2007 година во прекрасниот главен град на Обединети Арапски Емирати, Дубаи. На него беа добредојдени илјадници посетители поврзани со стоматолошка дејност.

Основна тема на научната програма беше "Стоматолошката разлика на земјите во иднина".

На овој интернационален собир, прекрасни предавања одржаа околу 70 предавачи во 80 сесии. Постер презентации беа изложени на 24 и 25 октомври, во вкупен број од 158.

Нивната содржина се состоеше од достигнувањата на сите автори од областа на стоматолозијата.

Учесниците на овој светски стоматолошки собир имаа можност да ги видат најсовремените достигнувања на стоматолошката индустрија во областа на материјалите и инструментите. На изложбата беа претставени 300 компании од околу 40 земји. Посетителите на оваа импозантна изложба поставена на голем простор можеа да го разменат искуството од своето регионално орално здравје и за тоа што современата индустрија може да им понуди.

Свеченото отворање на Конгресот почна во вечерните часови на 24 во присуство на заменик -

претседателот и премиерот на Обединети Арапски Емирати, Неговото Височество Sheikh Mohammed Bin Rashid Al Maktoum.

Собирот го поздрави и зборуваше за неговото значење претседателот на Советот на FDI, д-р Michele Aerden од Белгија. На свеченоста беа присутни околу 6.000 учесници, а таа беше на високо професионално ниво со вметнати традиционални игри и песни.

Во светот постојат 130 национални стоматолошки асоцијации со околу 1 милион стоматолози. За потребите на сите стоматолози FDI издаде и брошура со упатства за денталната етика. Свој придонес во изработката на ова упатство даде и д-р Игор Кировски, член на Македонското стоматолошко друштво.

Организаторите понудија разгледи на многу егзотични места во Дубаи и надвор од него. Тоа е држава која со големи чекори оди напред, благодарение на природните ресурси и умешноста тие правилно да се искористат.

Следниот светски годишен конгрес на стоматолози ќе се одржи од 24 до 27 септември 2008, во Стокхолм, Шведска.

проф. д-р Јулијана Ѓоргова

ЗДРУЖЕНИЕ НА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНИТЕ ХИРУРЗИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СКОПЈЕ, МАКЕДОНИЈА

НОЕМВРИ, 2007 ГОДИНА

Почитувани,

Владимир Поповски и д-р. Анри Туоу, кои со своите предавања ја збогатија средбата.

Курсот беше посетен со околу стотина учесници, како од Македонија, така и од регионот (Србија, Бугарија, Турција, Грција, Косово).

На крајот на официјалната програма, се одржа завршен испит на кој учествуваа сите кои ги исполнуваа условите на Асоцијацијата. Се додели и награда за најдобриот тест од „Helena Matras Scholarship“ фондацијата, која во оваа прилика ја освои Ас.д-р Александар Илиев од Клиниката за максилофа-цијална хирургија во Скопје.

Сите потребни информации за одржаните, како и за идните курсеви на едукативниот центар се достапни на официјалната веб-страница на тренинг центарот:

www.eacmfs-skopje.org.mk

University Clinic for Maxillofacial Surgery
Address: Vodnjanska 17, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
+38923163371; fax: +38923238464; www.eacmfs-skopje.org.mk

